

КРИТИКА ТА БІБЛІОГРАФІЯ**Х. Ярмакі,**

доктор юридичних наук,
професор кафедри адміністративного права та адміністративного процесу
Одеського державного університету внутрішніх справ

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МИТНОГО
ОФОРМЛЕННЯ У СУДНОБУДУВАННІ УКРАЇНИ¹**

Суднобудування являє собою наочний приклад однієї з найбільш глобально орієнтованих галузей промисловості. З одного боку, є попит на окремі типи суден, а з іншого – виробнича можливість підприємств суднобудування, проте в будь-якому разі сьогодні існує потреба в переміщенні великої кількості комплектуючих виробів і запчастин для суднобудування та судноремонту через митний кордон України. Тому виконане автором і викладене в монографії наукове дослідження є дуже актуальним.

Значення й необхідність комплексного дослідження цієї проблеми виходить із можливості відтворити цілісну картину становлення сучасних напрямів суднобудівної галузі, осмислити та узагальнити коло недосліджених питань щодо постачання комплектуючих виробів і запчастин із-за кордону, які фактично випали з поля зору фахівців інших галузей науки, а також змоделювати основні організаційно-правові засади діяльності органів митної справи з удосконаленням механізмів митного оформлення, супроводження, регулювання забезпечення суднобудівної галузі матеріальними ресурсами в умовах глобальної конкуренції.

Звісно, митна справа вирізняється складною структурою, в основу якої покладено безперервні процеси формування нормативно-правового забезпечення різних потреб та інтересів підприємницької діяльності, у тому числі суднобу-

дівної галузі. Необхідність усебічного дослідження правовідносин учасників суднобудівного виробництва щодо здійснення митної справи в умовах проведення системного реформування зумовлює актуальність аналізованої роботи. Найбільш ефективним засобом своєчасного постачання запасних частин, комплектуючих виробів, устаткування тощо для побудови, ремонту й модернізації різних плавзасобів, на переконання автора, є розробка та впровадження уніфікованої, гнучкої «програми лояльності» митного оформлення.

З огляду на зазначене актуальність запропонованого Е.Б. Хачатуровим до розгляду дослідження цієї проблеми є дійсно значним, оскільки досі комплексний аналіз правових засад становлення й розвитку суднобудування та митної справи не було підготовлено. Про це, до речі, свідчить також значний доробок блоку історіографії проблеми, викладений у монографії, що знову вказує на ґрунтовний підхід дослідника в опрацюванні обраного напрямку наукового пошуку. Цікавим також під час дослідження історіографії постає поєднання автором робіт різного періоду за тематичним принципом. Це дало змогу більш конкретно проаналізувати основні напрями проведених досліджень, виокремити неопрацьовані й опрацьовані питання тощо.

Учений провів ґрунтовний аналіз численних законодавчих актів із цієї

¹ Рецензія на монографію Хачатурова Е. Б. «Митне оформлення у суднобудуванні України (організаційно-правовий аспект)» / Е. Б. Хачатуров. – Херсон : Видавець Грін Д. С., 2015. – 468 с.

проблеми, при цьому не лише приділив особливу увагу законам і міжнародним договорам, а й віднайшов та опрацював десятки підзаконних нормативно-правових актів, які в роботі представлені циркулярами, інструкціями, правилами, повідомленнями, наказами різних відомств та організацій, які певним чином впливають на суднобудування й судноремонт.

Не менш цікавими є результати дослідження щодо напрямів регулювання питань, пов'язаних із будівництвом, експлуатацією та володінням торговельних суден. Під час вивчення цієї проблеми автор доходить висновку, що більшу увагу було приділено саме питанням належності суден, а проблеми, пов'язані із забезпеченням на державному рівні безпеки судноплавства й суднокористування, регулювання та встановлення певних правил щодо будівництва суден, тривалий час не вирішувалися законодавцем, навіть ігнорувалися. У комплексі інших проблем це призводило до високої аварійності й гибелі людей та втрати вантажу. Загалом така ситуація не сприяла розвитку торговельного судноплавства, через значні ризики спричинила підвищення цін на його послуги. Звернення ж до використання іноземних систем контролю за якістю будівництва суден на початку ХХ ст. стало логічним кроком уперед для світового визнання здобутків вітчизняного суднобудування.

У монографії надано характеристику митного оформлення товарів суднобудування, що переміщуються на митну територію України за встановленими митними режимами й наступним контролем. Також охарактеризовано суднобудівну промисловість як досить складний сектор економіки з певною внутрішньою структурою й особливими потребами до митного оформлення комплектуючих і запчастин.

Крім того, проаналізовано законодавство зарубіжних країн щодо регулювання промислової й митної політики, визначено цілі, функції та механізми правового регулювання діяльності суднобудівної галузі й митної справи, за-

пропоновано зміни, удосконалення та доповнення до митного законодавства в напрямі спрощення, гармонізації, лояльності митних формальностей під час забезпечення суднобудування комплектуючими виробами й запчастинами із за кордону.

Україна як морська держава має можливість для того, щоб стати одним зі світових лідерів суднобудівної промисловості.

У зв'язку із цим актуальність рецензованого монографічного дослідження не викликає сумніву, оскільки останнім часом питання про майбутнє українського суднобудування, його здатність забезпечити прийнятні та стабільні темпи зростання значною мірою залежать від ефективності функціонування митно-тарифної системи, досконалості її механізму, який необхідно формувати, ґрунтуючись на світовому досвіді, міжнародних актах, удосконаленому відповідно до сучасних вимог законодавстві, ефективному державному управлінні та викладених положеннях і нововведеннях.

Варто зазначити, що позиція автора у викладенні основних положень є досить виваженою й продуманою, а висновки – теоретично обґрунтованими та переконливими.

У цілому монографію виконано на високому професійному рівні, вона достатньо проілюстрована графічним і табличним матеріалом, є легкою для сприйняття за мовою й стилем написання, логічною за структурою викладу.

Зазначена праця є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на актуальну тему, має наукову та практичну цінність. Результати дослідження можуть бути використані науковцями для розробки системи спрощення митних процедур з оформлення комплектуючих виробів і запасних частин для суднобудівної галузі, працівниками органів державної влади й місцевого самоврядування, викладацьким персоналом, слухачами та студентами вищих навчальних закладів, суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

